

КОВТУНЕНКОКсенія Валеріївна
k.v.kovtunenکو@mzeid.inд.е.н., доцент, завідувач кафедри,
Одеський національний
політехнічний університет**ПРОДІУС**Юлія Іванівна
j.i.prodius@mzeid.inк.е.н., доцент, Одеський національний
політехнічний університет**МАНІЧЕВА**Анастасія Володимирівна
manicheva_av@ukr.netмагістрант, Одеський національний
політехнічний університет

УДК 656

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНИ ЯК ЛОГІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ**FEATURES OF UKRAINE AS A LOGISTICS CENTER****KOVTUNENKO Kseniia Valeriyivna** – Doctor of Economics, Associate Professor, Head of department, Odesa National Polytechnic University**PRODIUS Yuliia Ivanivna** – PhD in Economics, Associate Professor, Odesa National Polytechnic University**MANICHEVA Anastasiia Volodymyrivna** – master, Odesa National Polytechnic University

Логістика представляє собою науку, що розвивається й на даному етапі є важливим аспектом оптимізації економіки. У даній статті авторами розглянуто поняття логістична система та особливості України як логістичного центру. Розглянуто вплив логістики на розвиток економічного механізму в цілому у країні, та тенденції розвитку логістики у автомобільному, залізничному, авіаційному та морському транспорті. Крім того, авторами виділені основні фактори, що можуть впливати на розвиток логістичного ринку України.

* * *

Логистика представляет собой науку, которая развивается и на данном этапе является важным аспектом оптимизации экономики. В данной статье авторами рассмотрено понятие логистическая система и особенности Украины как логистического центра. Рассмотрено влияние логистики на развитие экономического механизма в целом в стране, и тенденции развития логистики в автомобильном, железнодорожном, авиационном и морском транспорте. Кроме этого, авторами выделены основные факторы, которые могут влиять на развитие логистического рынка Украины.

* * *

Introduction. The state of the logistics system in Ukraine, as well as in any other country, depends on its economic development. Logistic functions allow the interaction of the members of economic relations, combine and unite the production chains and find the goods and services of their buyers and consumers. It is necessary to understand that the volume of logistic processes is directly influenced by domestic and foreign trade, the political state of the country, the trend of production, as well as the level of dynamism of consumers in the market.

Purpose. The purpose of the work is to analyze Ukraine as a logistics center, consideration of the logistic mechanism consisting of automobile, railway, aviation and maritime transport in the country and the allocation of a number of factors that have an impact on the development of the logistics market in Ukraine.

Results. Logistics is a science that is developing. In this article the authors have considered the concept of Logistics system and features that Ukraine has as a logistics center. Also, how does logistic affect on the development of the economic mechanism in general on the country, and what are the trends in logistics development in automotive, rail, aviation and maritime transport. In addition, the authors identify the main factors that can influence the development of the logistics market in Ukraine.

Conclusion. At the present time logistics can be called the most important element of any business process that needs to be applied, used and developed in countries to save and optimize economic costs. Now in Ukraine it is necessary to create and develop a positive image of the logistics business and to introduce it in the best practices at the enterprises. At the same time, it is necessary to improve the legislation on logistics, which should promote the development of seaports, the market of rail and road transport, aviation companies, and others. Ukraine has a very large potential for the development of the Silk Road between Asia and Europe. Therefore, since 2019, Ukraine, together with Turkey, is working on increasing the navy, establishing a free trade zone between the two countries, which will enable our country to join the Silk Road.

Ключові слова: логістика, логістична система, політичний стан, споживачі, автомобільний транспорт, авіаційний транспорт, морський транспорт, залізничний транспорт

Ключевые слова: логистика, логистическая система, политическая ситуация, потребители, автомобильный транспорт, авиационный транспорт, морской транспорт, железнодорожный транспорт

Keywords: logistics, logistics system, political state, consumers, road transport, aviation, sea transport, rail transport

ВСТУП

На сьогоднішній день економіка у нашій країні під впливом політичних факторів є складним механізмом, який не в змозі повноцінно функціонувати та розвиватися. Йому обмежуються можливості конкурентоспроможності України у логістичних структурах [1].

Становище логістичної системи в Україні, як і у будь-якій іншій країні, залежить від його економічного розвитку. Логістичні функції дозволяють забезпечувати взаємодію членів економічних відносин, з'єднувати та об'єднувати виробничі ланцюжки та знаходити товарам та послугам своїх покупців та споживачів.

Необхідно розуміти, що на об'єм логістичних процесів безпосередньо впливає внутрішня та зовнішня торгівля, політичний стан країни, тенденція виробництва, а також рівень динамічності споживачів на ринку.

Дослідження проблем в логістиці в своїх роботах розглядали такі вітчизняні та закордонні вчені як: Л.Г. Зайончик, А.А. Смехов, В.І. Перебийніс, Р.Р. Ларина, Т.А. Прокоф'єва, J. Woxenius, В.Л. Дикань, V. Roso, В.Г. Василенко, K. Lumsden, М.А. Окландер, А.М. Гаджинський, П.О. Коронівський, Я.Ю. Лозовий, J. Woxus, Є.В. Крикавський, Є.А. Бузовський, І.В. Заблудська, А.Г. Некрасов, Т.А. Прокоф'єва.

МЕТОЮ РОБОТИ є аналіз України як логістичного центру, огляд логістичної системи, яка змінилася після впливу політичної ситуації та виділення ряду факторів, які мають вплив на розвиток логістичного ринку України.

РЕЗУЛЬТАТИ

Логістична система – це адаптивна система зі зво-

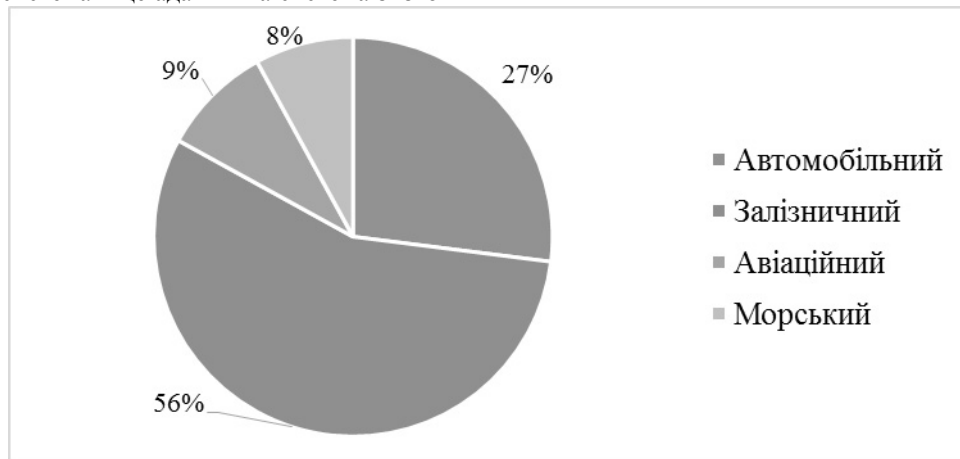

Рис. 1. Структура розподілу логістичного транспорту в Україні

Залізничний вид транспорту залежить від економічної та політичної ситуації. В Україні він є провідною галуззю у дорожньо-транспортному комплексі країни, який забезпечує майже 82 % вантажних і 36 % пасажирських перевезень, здійснюваних всіма видами транспорту [4]. Нині технічне оснащення та потенціал залізничного транспорту практично вичерпано. Може виникнути загроза у незабезпеченні залізницею пасажирських та вантажних перевезень в економіці України.

Автомобільний вид транспорту є більш стабільнішим. Його доля постійно збільшується відносно інших. Він розподіляється на різні сегменти, наприклад, пасажир-

ським зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні операції і функції та складається з декількох підсистем [2]; і як сфера діяльності з оптимізації та мінімізації витрат на підприємствах та у країні в останні роки дуже стрімко та ефективно розвивається.

В Україні ця сфера набуває великої популярності. Але, насамперед, необхідно пам'ятати про політичну ситуацію в країні, яка заважає логістиці повноцінно функціонувати. На даний момент витрати на логістику в Україні майже на 35 % вище за сусідні країни (за розрахунком індексу ефективності логістики, який розраховує Всесвітній банк) [3].

Відбувається це через те, що сільгоспвиробники реалізують свою продукцію за більш низькими цінами, що призводить до недотриманого прибутку. Це веде до скорочення інвестування у виробництво яке негативно впливає на об'єм та якість виробленої продукції. А посередники, навпаки, реалізують продукцію за більш високими цінами, що приводить к підвищенню ціни на товар в магазинах та супермаркетах. Внаслідок цього кінцевий споживач страждає від неефективної логістичної системи.

Також через виниклу політичну ситуацію у країні та нестабільного курсу валют відбувається підвищення податків та непрозорість видачі дозволів на торговельну діяльність.

Логістичний ринок складається з автомобільного, залізничного, авіаційного та морського транспорту й кожен з них має свої спрямування розвитку, тенденції та напрями. На рис. 1 зображена структура розподілу логістичного транспорту в Україні у процентному вираженні.

ський чи вантажний. На нього впливає сезонність й тому в різні періоди працює неоднаково.

Авіаційний транспорт активніше розвивається за інші види. Не так давно в Україні з'явилися світові «стандарты економії» – лоукостери, які дозволяють знайти дешеві білети та полетіти за «копійки» у деякі країни.

Морський транспорт є багатофункціональним та має низьку собівартість. Він розподіляється на такі види: фрахтові, контейнерні, суховантажні, танкерні тощо.

Але на світовому ринку об'єми морських перевезень зростають, а конкуренція посилюється, що змушує підвищувати вимоги до якості портових послуг, ско-

рочувати час на доставку та витрати на вантажі.

На даний момент у нашій країні можна виділити ряд факторів, які впливають на розвиток логістичного ринку:

1. Динаміка українського промислового виробництва. У 2016-2017 рр. спостерігається зростання загальних обсягів виробництва, але це пожвавлення стосується не всіх груп товарів.

2. Обсяги внутрішньої оптової та роздрібною торгівлі також останнім часом мають тенденцію до збільшення.

3. Стан зовнішньої торгівлі. Наслідком скорочення виробництва, зросту курсу національної валюти, загострення відносин з Росією стало скорочення обсягу експорту. Разом з тим, після 2016 р. почалося зростання імпорту.

4. Загальне зниження доходів учасників економічної діяльності змушує їх до мінімізації своїх витрат, в тому числі і за рахунок логістичних послуг [5].

Зараз в Україні необхідно створювати та розвивати позитивний імідж логістичного бізнесу та запроваджувати його у передових практиках на підприємствах. Разом з тим, необхідно удосконалювати законодавчі положення у логістиці, які повинні сприяти розвитку морських портів, ринку залізничних та автомобільних перевезень, авіаційних компаній тощо.

Україна має дуже великий потенціал до розвитку Шовкового шляху між Азією та Європою. Тому з 2019 р. Україна разом з Туреччиною працює над збільшенням морського флоту, над створенням зони вільної торгівлі між двома країнами, яке надасть можливість нашій країні долучитись до Шовкового шляху.

Також можна зазначити, що у країні необхідно розвивати сферу управлінського консультування з боку логістичної сфери для того, щоб консультанти мали можливість правильно та чітко діагностувати логістичний стан та надавати підприємствам поради стосовно поліпшення логістичних перевезень як морських, авіаційних, автомобільних, так і залізничних.

ВИСНОВОК

Україна має вигідне розташування, тому можна зробити висновок, що розвиток логістичного транспорту буде сприяти підвищенню економічного стану України у цілому.

На сучасний період часу логістику можна назвати найважливішим елементом будь-якого бізнес-процесу, який необхідно застосовувати, використовувати та розвивати у країнах для економії та оптимізації економічних витрат.

Список використаних джерел

1. Швагірева В.С., Манічева А.В. Транспортна логістика як один з основних показників у діяльності підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*, 2018. № 6/1. С. 40-43.
2. Ковтуненко К.В., Скоморохін Д.В. Логістична система підприємства: визначення, властивості, класифікація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2014. № 3. С. 60-72.
3. Agroportal. *Експерт: Логістика в Україні дорожче, чем в ЕС и США*. URL: <http://agroportal.ua/news/ukraina/>

[ekspert-logistika-v-ukrainedorozhe-chem-v-es-i-ssha/](http://agroportal.ua/news/ukraina/ekspert-logistika-v-ukrainedorozhe-chem-v-es-i-ssha/).

4. Міністерство інфраструктури України (МІУ). Інформація про Українські залізниці. URL: <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-proukrainski-zalznici.html>

5. Pro Capital Group. *Особенности рынка логистических услуг в Украине*. URL: <https://pro-consulting.ua/pressroom/osobennosti-rynkalogisticheskih-uslug-v-ukraine>.

6. Васелевський М. *Економіка логістичних систем: монографія / за ред. Є. Крикавського, С. Кубіва*. Львів: Вид-во Нац. ун-ту Львівська політехніка, 2008. 596 с.

7. Коваленко О.М., Станіславик О.В. *Особенности функционирования транспортного предприятия на международном рынке. Материалы X Международной научно-практической конференции "Образование и наука в XXI веке - 2014"*. София: "Бял ГРАД-БГ" ООД, 2014. Том 1. *Економіка*. С. 16-19.

8. Коваленко О.М., Станіславик О.В., Анаєва А.О. *Особенности международных морских перевозок. Materials of XII International research and practice conference "Fundamental and applied science - 2016"*. Sheffield. Science and education LTD., 2016. Volume 1. *Economic science*. С. 27-30.

9. *Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності (для магістрів): навчальний посібник / К.В. Ковтуненко та ін.; ред. К.В. Ковтуненко*. Одеса, 2018. 387 с.

References

1. Shvahireva V.S., Manicheva A.V. *Transport logistics as one of the main indicators in the activities of enterprises. Economics. Finances. Law*, 2018. № 6/1. pp. 40-43 (in Ukrainian).
2. Kovtunenکو K.V., Skomorokhin D.V. *Logistics system of the enterprise: definition, properties, classification. Economics. Management. Business.*, 2014. № 3. pp. 60-72 (in Ukrainian).
3. Agroportal. *Expert: Logistics in Ukraine is more expensive than in the EU and the USA*. URL: <http://agroportal.ua/news/ukraina/ekspert-logistika-v-ukrainedorozhe-chem-v-es-i-ssha/> (Last accessed: 14.12.2018) (in Russian).
4. Ministry of Infrastructure of Ukraine (MIU). *Information about Ukrainian Railways*. URL: <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-ukrainski-zalznici.html> (in Ukrainian).
5. Pro Capital Group. *Peculiarities of the logistics services market in Ukraine*. URL: <https://pro-consulting.ua/pressroom/osobennosti-rynkalogisticheskih-uslug-v-ukraine> (in Russian).
6. Vaselevskiy M. *Economics of Logistic Systems: monograph / ed. E. Kriavskiy, S. Kubiv*. Lviv: publishing of National University "Lviv Polytechnic", 2008. 596 p (in Ukrainian).
7. Kovalenko O.M., Stanislavik O.V. *Features of operation of a transport company in the international market. Materials of the X International Scientific and Practical Conference "Education and Science in the XXI century - 2014"*. Sofia: "Byal GRAD-BG" OOD, 2014. Volume 1. *Economics*. pp. 16-19 (in Ukrainian).
8. Kovalenko O.M., Stanislavik O.V., Anaieva A.O. *Features of International Maritime Transportation. Materials of the XII International research and practice conference "Fundamental and Applied Science - 2016"*. Sheffield. Science and education LTD., 2016. Volume 1. *Economic science*. pp. 27-30 (in Ukrainian).
9. *Management of foreign economic and innovation activities (for masters): tutorial / K.V. Kovtunenکو et al.; ed. K.V. Kovtunenکو*. Odesa, 2018. 387 p (in Ukrainian).